

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2024-03-14
Stockholm

Mål nr
P 1677-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-01-19 i mål nr P 6744-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. LB
2. MJ Adress som 1

Motpart

1. Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun
Samhällsbyggnadskontoret
601 81 Norrköping
2. On Tower Sweden AB, 559233-9914
c/o JW

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod på fastigheten X i Norrköpings kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2030857

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

LB och **MJ** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avslå ansökan om bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun och **On Tower Sweden AB** (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

LB och **MJ** har anfört huvudsakligen detsamma som i mark- och miljödomstolen och vidhållit att det varken finns ett stort samhälleligt intresse av en mast eller ett stort behov av att förstärka mobilnätet i området, att det finns risk för hälsoskadliga effekter för boende i området samt att masten kommer att medföra förfulning av miljön och att dess tänkta placering strider mot Trafikverkets rekommendation om avstånd till väg. De har därtill hänvisat till detaljplanen, handlingar i kommunens akt, information från Regeringskansliet, Boverket och Strålsäkerhetsmyndigheten, uppgifter från Verizon och en namninsamling.

Nämnden har hänvisat till bygglovsbeslutet och uppgett att åtgärden är planenlig.

Bolaget har anfört bl.a. följande. Åtgärden utgör en del i utbyggnaden av infrastrukturen för det allmänna mobilnätet och basstationen är nödvändig för att skapa tillräckligt god radiotäckning i området. Ett väl utbyggt och fungerande telenät är ett angeläget allmänt intresse. Placeringar i närområdet har utretts och ingen annan placering inom det radiomässigt gångbara området som skulle vara bättre har identifierats. Området får anses tätbebyggt med få, eller inga, ytor som kan anses mer lämpliga ur planmässiga förhållanden. Frågan om strålning från basstationer har tidigare prövats i rättspraxis och det är inte fråga om en betydande olägenhet. Åtgärden medför viss påverkan på landskapsbilden, men inte till den grad att den inte kan accepteras. 5G-nätet är ett höghastighetsnät på högre frekvens än de tidigare näten, vilket medför att tekniken är känslig för störningar i omgivningen. Nätet måste därför byggas betydligt

tätare än samtliga tidigare nät. Om placeringen inte skulle anses planenlig finns förutsättningar att bevilja bygglov som en mindre avvikelse från planen. Bolaget har därtill hänvisat till information från Regeringskansliet och Strålsäkerhetsmyndigheten samt protokoll från mätningar av basstationers elektromagnetiska fält.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att bevilja bygglov för mast och teknikbod på den aktuella fastigheten eller om de invändningar som LB och MJ framfört medför att bygglovsansökan ska avslås.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att mark- och miljödomstolen utförligt redogjort för sina överväganden och slutsatser i fråga om den sökta åtgärdens planstridighet, bristande förutsättningar att bevilja bygglov för åtgärden enligt 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och möjligheten att bevilja bygglov med stöd av 9 kap. 31 c § PBL, liksom bedömningen av allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. PBL. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömningar i samtliga dessa avseenden. Vad LB och MJ framfört i Mark- och miljööverdomstolen medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand och Mikael Hagelroth, tekniska rådet Inger Holmqvist och hovrättsrådet Hanna Blomberg, referent.

Föredragande har varit Anna Bergmark.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-01-19
meddelad i
Växjö

Mål nr P 6744-22

PARTER

Klagande

1. LB
2. MJ

Motpart

1. Norrköpings kommun Byggnads- och miljöskyddsnämnden
601 81 Norrköping
2. On Tower Sweden AB
c/o JW

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsens i Östergötlands län beslut från den 16 december 2022 i ärende nr 403-15939-2022, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod, fastigheten X, Norrköpings kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun (nämnden) beslutade genom delegation den 23 september 2022 att bevilja bygglov för nybyggnad av mast och teknikbod på fastigheten X. LB och MJ överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Östergötlands län (länsstyrelsen) som den 16 december 2022 avslog deras överklagande.

LB och MJ har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har denna dag, i domstolens mål P 6377-22, meddelat dom avseende SR:s överklagande av nämndens beslut, angående samma bygglov, den 23 september 2022.

YRKANDEN M.M.

LB och **MJ** har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra nämndens beslut till att inte bevilja bygglov för nybygge av mast och teknikbod. Till stöd för sitt yrkande har de anfört i huvudsak följande.

Ensjöns villaområde har i största del mycket god täckning på 4G och 5G och till viss del god täckning. För samtal är täckningen ännu bättre. En mobilmast med 5G-teknik kommer täcka upp ett område på ungefär 460 meter runt masten och i bästa fall täcka upp Ensjöns villaområde men inte så mycket mer än så. I området finns dessutom fiber indraget till i princip alla fastigheter som inte är i behov av snabbt mobilt bredband. De har samlat in 85 underskrifter mot ny mobilmast från boende och fastighetsägare i Ensjöns villaområde. Det finns inget allmänt intresse för masten i området. Den kommer medföra förfulning av skogsområdet och den naturnära miljön i villaområdet, som enligt kommunens detaljplan för området är viktig att bevara. Det skulle också kunna medföra hälsoskadliga effekter på de som bor i området. Det är inte klarlagt hur 5G-strålningen påverkar människor och djur på lång sikt.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet. Den aktuella fastigheten är belägen inom ett område som omfattas av detaljplan. Mark- och miljödomstolen har i målet att ta ställning till frågan om nämndens beslut att bevilja bygglov för uppförande av mast och teknikbod på fastigheten varit riktigt.

Det aktuella området omfattas enligt detaljplanen av planbestämmelsen E vilket, såsom länsstyrelsen har redogjort för i sitt beslut, innefattar tekniska anläggningar inklusive anläggningar för produktion eller omvandling av tele- och radiosignaler, såsom telemaster. I detaljplanen har emellertid planbestämmelsen E specificerats till att avse ”elteknisk anläggning”. Med det får förstås något med el huvudsakligen anknutet. Av den till detaljplanen hörande planbeskrivningen framgår att det på E-området avsågs placeras en transformatorstation för förstärkning av elnätet. Av handlingarna i målet framgår också att det idag finns en transformatorstation inom området, som därmed får anses utbyggt i enlighet med detaljplanen.

Mot bakgrund av planbestämmelsens specifika benämning och vad som angetts i planbeskrivningen anser mark- och miljödomstolen inte att detaljplanen kan förstås så att den tillåter placering av en högre telemast på fastigheten. Den aktuella masten får anses vara något som inte tillhör en sådan transformatorstation som avsågs i detaljplanen, och därmed något som berörda inte har att förvänta sig av ett plan genomförande. Mark- och miljödomstolen gör därför en annan bedömning än länsstyrelsen avseende den aktuella åtgärdens planlighet. Domstolen bedömer att den aktuella åtgärden, med beaktande av vad som redogjorts för ovan, strider mot detaljplanen. Bygglov kan således inte beviljas med stöd av 9 kap. 30 § Plan- och bygglagen (2010:900) (PBL).

Enligt 9 kap. 31 b § PBL får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och avvikelsen är liten, eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Mark- och miljödomstolen bedömer att den aktu-

ella telemasten på grund av sin höjd kommer att bli synlig såväl inom närområdet som på längre avstånd. Den kommer därtill att placeras nära bostadsfastigheter och omges av mark som är naturområde. Den ansökta åtgärden kan mot denna bakgrund inte anses utgöra en liten avvikelse från detaljplanen (jämför RÅ 2002 ref 63). Det är inte heller fråga om en begränsad åtgärd som är nödvändig för att området ska kunna ändras eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Bygglov kan därmed inte heller beviljas med stöd av 9 kap. 31 b § PBL.

Bygglov kan emellertid, enligt 9 kap. 31 c § PBL, efter det att genomförandetiden för detaljplanen gått ut, beviljas för en åtgärd som avviker från detaljplanen bland annat om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och den tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse. I frågan om bygglov kan ges i enlighet med denna bestämmelse gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Genomförandetiden för den aktuella detaljplanen gick ut 2016. Bestämmelsen i 9 kap. 31 c § PBL är därmed tillämplig. Det övergripande syftet med detaljplanen är att medge omvandling av befintliga fritidshus till permanentbostäder. Tillgången till ett gott trådlöst telekommunikationsnät är av betydelse för ett bostadsområdes funktion. Det finns inte anledning att anta annat än att den aktuella åtgärden skulle förbättra förutsättningarna för trådlös telekommunikation på det område som omfattas av planen. Den aktuella åtgärden får därmed anses vara förenlig med planens syfte. Sökanden har i samband med bygglovsansökan angett att det föreligger stort behov av att förstärka det allmänna mobilnätet inom området Ensjön. Mot bakgrund av vad som anförts av klaganden om att täckningen för telekommunikation är god i området kan sökanden dock inte anses ha visat att den sökta åtgärden tillgodoser ett angeläget gemensamt behov för dem som bor eller annars vistas på området. Utbyggnaden av ett nät för trådlös telekommunikation måste dock anses utgöra ett betydande allmänintresse. Den sökta åtgärden är därmed betingad av ett sådant allmänt intresse som kan motivera ett beviljande av bygglov.

Vid tillämpning av 9 kap. 31 c § PBL ska det också göras en kompletterande lämplighetsbedömning där det allmänna intresset av den sökta åtgärden ska vägas mot

övriga hänsyn, till exempel enligt 2 kap. PBL. Det kan därvid ha betydelse bland annat om syftet med åtgärden skulle kunna uppnås genom att den vidtas på en annan plats (se NJA 2020 s. 786).

Av handlingarna framgår att sökanden har utrett flera alternativa placeringar men att det inte har varit möjligt att använda sig av dessa på grund av bristande markyta, att kapaciteten i befintliga torn har varit fullt utnyttjade respektive att potentiella markområden består av naturreservat med högt skyddsvärde. Sökanden får i och med denna redogörelse anses ha motiverat varför telemasten och teknikboden behöver byggas på den nu aktuella platsen och intresset av att bygglov beviljas får anses vara starkt. Det konstateras också att kommunen har gjort bedömningen att åtgärden är lämplig på platsen.

Avseende lämplighetsvillkoren i 2 kap. PBL bedömer mark- och miljödomstolen att den sökta åtgärden, med beaktande av telemastens höjd och utformning samt dess placering i förhållande till bostadsfastigheter och naturområde, inte utgör en betydande olägenhet, och inte är olämplig, på ett sådant sätt att bestämmelserna i 2 kap. PBL innebär hinder för att bevilja bygglov. Vad LB och MJ har anfört angående telemastens påverkan på den naturnära miljön i området, och risken för hälsoskadliga effekter, föranleder inte någon annan bedömning. Deras överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 9 februari 2023.

Lena Stjernqvist

Erik Almquist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Erik Almquist. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Linder.